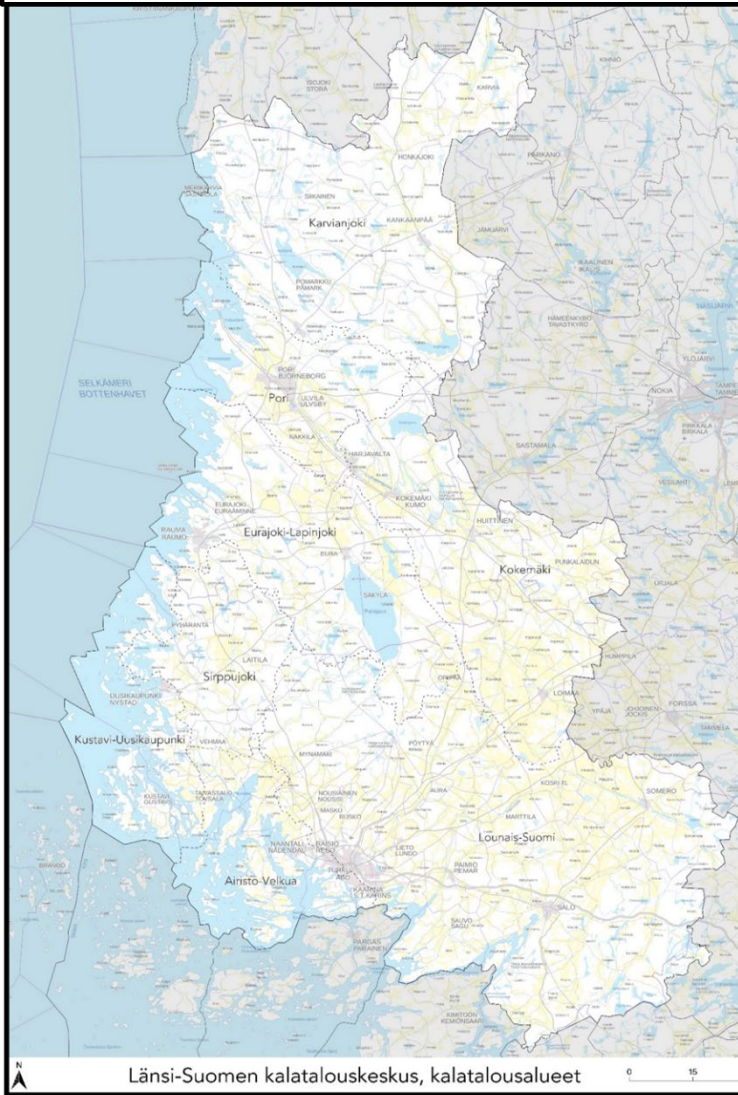

Toimintasuunnitelma vuodelle 2026

76. toimintavuosi

Länsi-Suomen kalatalouskeskus

I. Sisällys

1	Länsi-Suomen Kalatalouskeskus	2
2	Vuoden 2026 toiminta	3
2.1	Kalatalousneuvonta 2026 hanke	4
2.2	Muu hanketoiminta	4
2.3	Omarahoitteinen toiminta	5
2.3.1	Kalavesien hoito.....	5
2.3.2	Kalatalousalueiden toiminnan ohjaus.....	5
2.3.3	Osakaskuntien toiminnan ohjaus	6
2.3.4	Vapaa-ajankalastuksen kehittäminen.....	6
2.3.5	Ammattikalastajien toimintaedellytysten turvaaminen	6
2.3.6	Kalastusmatkailun edistäminen.....	7
2.3.7	Kalan käytön edistäminen	7
2.3.8	Tiedotus ja viestintä	7
2.3.9	Jäsenhankinta	7

I Länsi-Suomen Kalatalouskeskus

Länsi-Suomen Kalatalouskeskus ry:n toimialue on suomenkielinen Varsinais-Suomi ja Satakunta. Alueen suurimmat kaupungit ovat Turku, Pori, Salo ja Rauma. Saaristomeren ja Selkämeren lisäksi toimialueen päävesistöjä ovat Säkylän Pyhäjärvi sekä suurimpina jokivesistöinä Kokemäen-, Merikarvian- ja Kiskonjoet.

Kalatalousalueita alueella on kahdeksan: Karvianjoen, Porin, Eurajoen-Lapinjoen sekä Kokemäen kalatalousalueet sijaitsevat Satakunnassa ja Lounais-Suomen, Airisto-Velkuan, Kustavi-Uudenkaupungin sekä Sirppujoen kalatalousalueet Varsinais-Suomessa.

Vesialueiden omistus on erityisesti Varsinais-Suomen alueella hyvin pirstoutunutta, sillä kylänvedet ovat aikanaan jaettu tilakohtaisiksi. Osa vesilohkoista muodostaa kuitenkin osakaskuntia. Satakunnan merialueella on muusta alueesta poiketen edelleen pääosin jakamattomia vesialueita. Kiinteistörekisterin mukaan toimialueen kalatalousalueilla oli vuonna 2022 yhteensä 10 122 vesitilaa, joista 856 on pinta-alaltaan yli 50 ha.

Toimialue on merkittävin ammattikalastusalue Suomessa. Rannikolla on useita tärkeitä silakan troolialusten purkusatamia, sekä pienempiä rannikkokalastajien käytössä olevia kalasatamia. Silakan lisäksi merialueen ammattikalastukselle tärkeitä lajeja ovat siika, lohi, ahven, kuha sekä viime vuosina myös kuore, särki ja lahna. Sisävesillä ammattikalastusta on Säkylän Pyhäjärvellä, jossa pyynnin kohteena ovat etupäässä muikku, ahven, siika, särki sekä täplärapu sekä Sääksjärvellä, jossa tärkein laji on kuha. Merialueen rannikkokalastajat kärsivät vakavasti hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamista työmäärän lisääntymisestä, taloudellisista tappioista ja kalakantojen heikentymisestä.

Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen toimialue sijaitsee kokonaisuudessaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikön alueella. Vuonna 2026 valtion aluehallinto uudistuu ja Suomeen perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta.

Lisäksi alueella vaikuttavat Ammattioppilaitos Livian kalakoulu, useat kalastajaseurat, kaksi kalaleader-ryhmää, vesiensuojeluyhdistykset, konsultti- ja ympäristöhoitoyritykset, keskiasteen oppilaitokset, Turun Yliopisto, Pyhäjärvi-instituutti sekä julkishallinnon eri toimijat.

2 Vuoden 2026 toiminta

Vuosi 2026 on Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen 76. toimintavuosi. Kalatalouskeskus keskittyy toiminnassaan sääntöjensä mukaisesti kalatalouden yleisten edellytysten kehittämiseen ja edistämiseen toimialueellaan, kalavesien hoidon edistämiseen, kalaveden omistajien, kalatalousalueiden toiminnan ja tehtävien ohjaamiseen sekä ammattikalastajien ja kalastusmatkailuyrittäjien toimintaedellytysten parantamiseen ja ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Lisäksi Kalatalouskeskus pyrkii edistämään kotimaisen kalan käyttöä, kalastusmatkailua sekä kalastusharrastusta toimialueellaan, erityisesti nuorten osalta. Näitä tavoitteita Kalatalouskeskus toteuttaa kalastonhoitomaksuvaroista Kalatalouden keskusliiton kanssa haettavan Kalatalousneuvonta 2026 -hankerahoituksen, oman varainhankinnan ja eri lähteistä haettavan hankerahoituksen avulla.

Kalatalouskeskuksen toimintaa ohjaa vuonna 2023 laadittu strategia, jonka mukaan yhdistyksellä on kaksi päälinjaa: kalatalouden isännöintitoimisto ja kalatalouden asiantuntija. Kalatalouden isännöintitoimiston roolissa edistetään kalatalousalueiden ja osakaskuntien toimintaa, toimeenpannaan käyttö- ja hoitosuunnitelmia sekä hoidetaan kalavesiä. Asiantuntijatehtävissä yhdistys edistää kalankäyttökulttuuria, kalastusta ja kalavesien tilaa sekä viestii aiempaa tehokkaammin eri medioissa.

Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksella on tärkeä rooli yhteistyön edistäjänä jäsenistönsä, eri kalastajaryhmien, tutkimuksen, viranomaisten ja muiden päättäjien keskuudessa. Eri toimijoilla on yhteiset tavoitteet - vahvat kalakannat, ja näihin tavoitteisiin päästään parhaiten yhteistyöllä. Länsi-Suomen Kalatalous pyrkii aktiivisesti kehittämään ja rakentamaan dialogia eri toimijoiden välillä esimerkiksi järjestämissään tilaisuuksissa.

Lapsi- ja nuorisotyö on läpileikkaava kaikessa toiminnassa, mutta tätä toteutetaan lähinnä vapaa-ajankalastukseen liittyvien hankkeiden ja kalan käytön edistämisen kautta. Vuonna 2026 jatketaan Lasten Kalamarkkinat – hankkeessa yleisölle tutuksi tullutta ja suosittua lapsille suunnattua ohjelmaa kalamarkkinoilla sekä järjestetään lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia ja koulutuksia.

2.1 Kalatalousneuvonta 2026 hanke

Kalatalousneuvonta 2026 – hankkeessa neuvotaan kalatalousalueita, osakaskuntia ja kalastajia alaan liittyvissä asioissa sekä edistetään kalastusharrastusta ja kalastonhoitomaksuvarojen kertymistä. Edellä mainitut toimet toteutetaan Kalatalouden Keskusliiton kanssa Maa- ja metsätalousministeriöstä haetulla hankerahalla. Toimenpiteet on organisoitu viidelle strategiselle painopistealueelle:

2.2 Muu hanketoiminta

Länsi-Suomen Kalatalouskeskus edistää alueensa kalataloutta käynnistettävillä kalavesien hoitoon ja kalatalouden kehittämiseen liittyvillä hankkeilla. Niitä valmistellaan yhteistyössä kalatalousalueiden, kalatalousryhmien, kansainvälisten kontaktien, sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kalatalouskeskus osallistuu yhteistyökumppanina sen toimintaa tukeviin hankkeisiin. Kalatalousalueita ja osakaskuntia tuetaan hanketoiminnassa ja rahoituksen hakemisessa.

Vuonna 2026 toteutuvia tai valmisteilla olevia hankkeita ovat:

- Kalastus tutuksi lapsiperheille (Kalatalouden edistämismäärärahat)
- Kalatalousneuvonta 2026 / yleisavustus (MMM, kalastonhoitomaksuvarat)
- Satakunnan jokitalkkari (Kalatalouden edistämismäärärahat)
- Kaupallisten kalastajien ja kalatalousaluetoimijoiden koulutus- ja tiedotusristeily (EMKVR)
- Valtakunnallinen kalastuspäivä (Kalatalouden edistämismäärärahat)
- Kalastuksen kehittäminen / Hyljevapaiden alueiden edistäminen (EMKVR)
- Tulospöytäisten rahoitusmallien soveltaminen kalojen lisääntymisalueiden ennallistamiseen rannikkoalueilla (EMKVR)
- Katiskalastuskurssit Satakunta (EMKVR Lännen)
- Sisävesiammattikalastajien tiedotus- ja koulutusristeily (EMKVR)
- Koko perhe kalastaa
- Kalastuksenvalvonnan tehostaminen Satakunnassa

2.3 Omarahoitteinen toiminta

Kalatalouskeskus tarjoaa asiantuntijapalveluita kalatalousalueiden, osakaskuntien ja elinkeinokalatalouden kehittämiseksi. Kalatalousalueiden toiminnanjohtajan tehtävät ja kalavesien hoitoon liittyvät toiminnot muodostavat pohjan toiminnalle.

2.3.1 Kalavesien hoito

Kalatalouskeskus opastaa, neuvoa ja toteuttaa hoitokalastus- ja kunnostushankkeita yhdessä vesialueiden omistajien, kalatalousalueiden, kuntien ja viranomaisten kanssa. Yhteistyössä vesialueen omistajien kanssa pyritään myös tehostamaan suoritettujen kalanpoikasistutusten tuloksellisuuden seuranta, sekä tiedottamaan vesialueen omistajia suoritettujen kalanpoikasistutusten tuloksellisuudesta. Kalataloudelliset selvitykset liittyvät olennaisesti vesialueiden käytön ja hoidon suunnitteluun. Tällaisia selvityksiä ovat esimerkiksi koeverkkokalastukset, virtavesien sähkökoekalastukset, koeravustukset, kalojen iän- ja kasvun analyysit ja kalastustiedustelut.

Kalatalouskeskus välittää yhteistyössä Varsinais-Suomen Kalavesien Hoito oy:n kanssa mm. hauen, kuhan, meritaimenen ja siian poikasia, sekä tarvittaessa myös muita lajeja. Kasvatussopimuksilla pyritään turvaamaan riittävä istutusvolyymi Satakunnan ja Varsinais-Suomen merialueen ja jokien kalaistutuksiin sekä kohtuuhintaisten poikasten saanti.

2.3.2 Kalatalousalueiden toiminnan ohjaus

Kalatalouskeskuksen toimialueella Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa on kahdeksan kalatalousaluetta, joista seitsemän alueen toiminnanjohtajan tehtävistä vastaavat Länsi-Suomen Kalatalouskeskuksen asiantuntijat.

Kalatalousalueiden toimintaa kehitetään ja kalatalousalueille tarjotaan neuvontaa, ohjausta ja koulutusta hallinnon, kalavesien hoidon ja lakisääteisten tehtävien järjestämiseksi,

Vuosina 2025–2026 toiminnan kehittämisessä painotus on keskitetysti kalatalousalueiden tiedotuksessa. Kalatalousalueita avustetaan kotisivujen uudistamisessa, luodaan malleja kalatalousalueiden viestinnän kehittämiseen ja tarkastellaan kalatalousaluekohtaisesti vaihtoehtoja parhaiten soveltuviksi viestintä- ja tiedotusmenetelmiksi.

Kalatalouskeskuksen henkilöstö osallistuu kalatalousalue toimintaan liittyviin koulutuksiin ja välittää osaamista kalatalousalueille. Myös kalatalousalueiden luottamushenkilöille järjestetään tarvittavaa koulutusta esimerkiksi erillisrahoituksella.

2.3.3 Osakaskuntien toiminnan ohjaus

Kalatalouskeskus tarjoaa osakaskunnille lainsäädäntöön, hallintoon, kirjanpitoon ja kalavesien hoitoon liittyviä palveluita. Niille viestitään ajankohtaisista aiheista ja järjestetään koulutusta esim. kalastuksenvalvonnasta. Osakaskuntien toimihenkilöitä opastetaan ja osakaskuntien kokouksiin osallistutaan aina kun se kokousasioiden tärkeyden ja työvoimaresurssien kannalta vain on mahdollista. Osakaskuntatoimintaa aktivoidaan ja sen tueksi pyritään kehittämään hankkeita.

2.3.4 Vapaa-ajankalastuksen kehittäminen

Kalatalouskeskus kehittää alueensa vapaa-ajankalastusta Kalatalouden Keskusliiton ja Maa- ja metsätalousministeriön laatimien vapaa-ajankalastuksen kehittämissuunnitelmien mukaan. Kehittämistyön painopiste on nuoriin suuntautuvassa valistuksessa. Nuorisotyötä toteutetaan kouluissa ja mahdollisuuksien mukaan leirikouluissa ja kalastus- ja luontokerhoissa sekä hanketoiminnan yhteydessä. Koululaisille suunnattujen kalapäivien toteutusta jatketaan yhteistyössä kalatalousalueiden ja muitten asiasta kiinnostuneitten tahojen kanssa.

2.3.5 Ammattikalastajien toimintaedellytysten turvaaminen

Länsi-Suomen Kalatalouskeskus edistää kalavesien käyttöä ammattikalastukseen tiedotuksen ja kehittämishankkeiden kautta. Lisäksi etsitään ratkaisuja merimetsojen, hylkeiden ja muiden tulokaslajien kalataloudelle aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. Ammattikalastajien kalastusoikeuksien saantia pyritään helpottamaan. Toimintaa rahoitetaan myös erikseen haettavalla hankerahoituksella.

2.3.6 Kalastusmatkailun edistäminen

Kalastusmatkailun toimintaedellytyksiä kehitetään yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Opastoiminnan kalastusoikeuksien saamista edistetään ja sen kehittämiseksi käynnistetään erillishankkeita. Kalastusmatkailun edistämisessä noudatetaan Kalastusmatkailun kehittämisohjelmaa.

2.3.7 Kalan käytön edistäminen

Kalatalouskeskus on Turun Kalamarkkinayhdistys ry:n yhtenä jäsenenä järjestämässä huhtikuussa Turun Saaristolaismarkkinat, ja lokakuussa Turun Silakkamarkkinat. Molemmat tapahtumat ovat muodostuneet jo odotetuksi perinteeksi ja tärkeäksi kalan ja kalatuotteiden suoramyyntitapahtumaksi.

2.3.8 Tiedotus ja viestintä

Yhdistys tiedottaa ja viestii sidosryhmien kanssa aktiivisesti toteuttaakseen tavoitteitaan. Näitä ovat esimerkiksi selkeämpi rooli kalatalousalalla, kalatalousalueiden toiminnan edistäminen, osakaskuntatoimintojen turvaaminen, kalankäyttökulttuurin ja kalastuksen edistäminen sekä kalavesien tilan parantuminen. Tavoitteena on, että Länsi-Suomen Kalatalouskeskus on alueellisesti ensisijainen, hyvin tunnettu ja näkyvä kalatalousasiantuntija. Viestintä linkittyy tiiviisti jäsenhankintaan.

Viestinnässä kohderyhminä ovat jäsenistö ja vesialueiden omistajatahot, media, suuri yleisö, elinkeinokalatalous, päättäjät (kunnat, kansanedustajat, ministeriöt) ja tutkimus. Viestintää pyritään tekemään vastavuoroisesti yksisuuntaisen tiedottamisen lisäksi.

2.3.9 Jäsenhankinta

Kalatalouskeskuksen jäsenhankintaa tehdään jatkuvasti ja tavoitteena on, että kaikki toimialueen kalatalousalueet ovat edelleen yhdistyksen jäseniä. Lisäksi alueella toimivista osakaskunnista valtaosa pyritään saamaan jäseniksi.